

FRÝDECKO ≈ MÍSTECKÝ PATRIOT

KULTURNĚ-SPOLEČENSKÝ MĚSÍČNÍK | ZDARMA | V. ROČNÍK | ZÁŘÍ 2019

Na varhany hrají od svých pěti let

rozhovor se Štěpánem Pončou
na stranách 8-9

INZERCE FMP 1535/03

To nejlepší

Z ČESKOSLOVENSKA

13.-27. 9.

www.ocfryda.cz

Z historie textilnictví ve Frýdku a Místku – Elzerové (3. část)

► Petr Juřák

Elzerové patřili mezi největší podnikatele a zaměstnavatele ve městě. Jejich doménou bylo textilnictví, okrajově se ovšem věnovali také stavebnictví, nevychýbali se ani veřejným záležitostem. V minulém díle jsme se věnovali politické kariéře Johanna Elzera, v tomto se zaměříme na jeho mladšího syna Rudolfa.

Pohled do soukromí Rudolfa Elzera

Dochované archivní materiály nám umožňují alespoň trochu nahlédnout do osobního života Rudolfa Georga Elzera a jeho rodiny. Jeho vyvolenou se stala Leopoldina, dcera Františka Žaara. Tomuto rodu jsme se věnovali již dříve, ale malé připomenutí základních informací jistě neuškodí. František Žaar pocházel z textilního podnikatelského rodu Žaarů, ve Frýdku provozoval v domě čp. 81 obchod se smíšeným zbožím, v roce 1882 koupil Žabenského mechanickou tkalcovnu v Čeladné. S manželkou Marií měl kromě Leopoldiny ještě dceru Emilii a syny Rudolfa a Karla. Leopoldina se narodila 16. listopadu 1866 ve Frýdku.

Rudolf a Leopoldina Elzerovi měli dvě děti, syn Rudolf Heribert se narodil 16. března 1887, dcera Marketa Rudolfina se narodila 10. dubna 1895. Dokud byl Rudolf svobodným mládcem, žil se svými rodiči v domě čp. 260 na Císařské ulici (pozdější čp. 54 na třídě Pionýrů). Sňatkem se situace úplně změnila, přestěhoval se na náměstí

do domu čp. 13 (dnešní čp. 32), kde se svou rodinou obýval byt ve druhém patře. Ve společné domácnosti s nimi ještě žila tchýně Marie, jejíž muž František zemřel předčasně na mrtvici 26. září 1884, a její syn Karel. Rodina měla k dispozici kuchářku, o děti se starala chůva, obě v domě rovněž bydlely.

Politická kariéra

Rudolf Elzer se stejně jako jeho otec zapojil do komunální politiky. Zatímco ten ještě zažil staré dobré časy, kdy se obecní volby konaly v duchu lokálního patriotismu a národnostního konsensu, Rudolf již mohl naplno vnímat vyostřování národnostní situace. Postupně „houstnutí“ atmosféry ve městě a formování dvou politických bloků, českého a německého, které na sebe hleděly s krajní nevráživostí,

výstižně shrnul dopisovatel Opavského Týdeníku, který v květnu roku 1885 uveřejnil článek tohoto znění:

„Včera konána byla v místnostech obecní kanceláře opět jedna z válečných porad židovsko-německé strany,

kdež sboru hlavních agitátorů uděleny byly náležité instrukce, kterak a kde pracovati mají, aby třetí sbor voličů buď získán byl straně německé, aneb alespoň poražení byli kandidáti, již hlásí se k nové národnosti, o níž více později. Za vůdce arcí jen podřízené ustanoveni byli pp. „také-němci“ Štěpán Sobalík, Benedikt Luštinský, Alex. Kulhánek, Albert Foglár, Cyril Sedláček, Ant. Homola a konečně i pan Michník. Hlavním úkolem těchto pánů jest ten, aby třetí sbor

poštvali proti zasloužilým a obětavým vlastencům, neúnavným zastáncům řemeslnictva Vránovi a Lacinovi, o nichž vyslovili se zdejší nepřátelé našeho národa, že „Slované“ mohou volit třeba deset výborníků, jen když ti dva propadnou. Zdaž voličové třeba lepšího doporučení těmto nezištným mužům? Ostatně usnešeno bylo ve válečné poradě u známého Irzika (původně Jiřík), že vši mocí k tomu pracovati se má, aby třetí sbor nevolil ani jediného rozhodného zastánce našeho národa, aby konečně naše řeč mateřská z radnice úplně vymytěna býti mohla, neboť druhý a první sbor považují protivníci za úplně jistý. Jak podlým způsobem agituje strana protivná zřejmě z toho, že straší chudé vdovy tím, že dítky nedostanou knížky, nebudou-li volit p. H., jinde opět vyhrožují, že daně budou jednou tak vysoké, nebudou-li volit s vládnoucí stranou a p.

Do kommisie volební zvoleni sami plnokrevní Němci, a sice pp. Valler, Dvorský (z Brušperka), Homola Ant. (kdysi horlivý Slovan), dr. Durdík (který nechce o české koruně slyšet, ale české peníze v kanceláři rád přijímá) a purkmistr Hrachovec.

Ze jmenovaných náleží Ant. Homolovi zásluha, že vynalezl novou národnost v Rakousku, o níž dosud ani centrální statistická kancelář ničeho neví. Zdaž zadal již o patent na vynález svůj, nevíme. Zmíněný pán totiž všude vynáší se, že on nebude volit ani „Němce“ ani „Slovany“, nýbrž „Místečany“. „V Místku nenismy su ani Němci ani Slovani, my smy Místečani“, rozumuje věhlasný muž ten a na důkaz pravdy balamutí své spoluobčany, aby

Ochranná značka na výrobky firmy Elzer

volili si za zástupce pány, o nichž známo, že vroucí zahořeli láskou k veliké matce Germanii, kteří z vlastní své mateřské řeči posměch si činí; kteří řemeslníka znají jen před volbou, Heslo „volme jen Místečany“ jest však jen vnadidlo na neprohlédavé a v životě veřejném neobeznalé občany, a proto varujeme voliče před vlky v rouše ovčím a doporučujeme jim, aby svorně a statečně volili jako doposud dle listiny, jež navržena bude od strany národní, jež jedině vždy a všude na zřeteli měla a má zájmy řemeslnictva a živnostenstva.“

Jindy však o něho ani nezavádí; kteří neznají jiných zájmů než vlastní měšec! My ostatně rádi přijali bychom zásadu: volme jen „Místečany“ za svou, neb mezi rodilými a usedlými Místečany není bohudíky ani jediného téměř Němce skutečného, neb právě největší naši odpůrcové jsou lidé, jak u nás se říká „přivandrovali“! ■

INZERCE

LPG

AUTOGAS – SERVIS s.r.o.
Kunčičky u Bašky 66
☎ 776 226 998, 777 132 998
profi.lpg@seznam.cz

www.auta-lpg.cz

FMP 116/03

FRÝDECKO-MÍSTECKÝ
PATRIOT
Inzerce v měsíčníku
FRÝDECKO-MÍSTECKÝ PATRIOT je vidět!
volejte: 608 832 606 | e-mail: inzerce@fmpatriot.cz

INZERCE

ANGLIČTINA
pro děti, studenty a dospělé
příprava na PET a FCE
www.goodmorning.cz

FMP 158/02

Časopis Těšínsko je plný zajímavostí o historii regionu

Muzeum Těšínska vydalo první letošní číslo již 62. ročníku časopisu Těšínsko.

► David Pindur

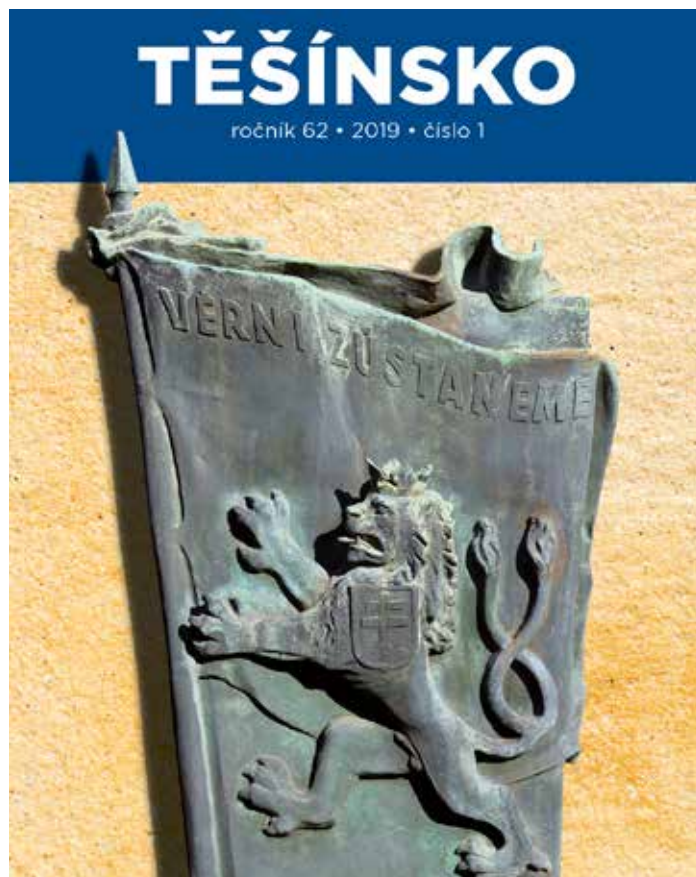
S ohledem na letošní stoleté výročí sedmidenní války, krátkého, avšak významného vojenského střetnutí československých a polských vojsk o území Těšínského Slezska v lednu 1919, přináší polský historik Daniel Korbel nové skutečnosti o bojích, které se odehrály nedaleko dnešní Karviné u Malých Kunčic a Žibřidovic.

Byť toto střetnutí nebylo největší v rámci tohoto vojenského konfliktu, rychlé zničení polského oddílu vedeného kapitánem Cezarym Hallerem donutilo plukovníka Franciszka Latinika k vydání rozkazu o spěšném ústupu k řece Visle a vzdání se města Těšína bez boje. Na tuto studii volně navazuje stať Lenky Novákové, jež popisuje vznik monumentálního pomníku na hřbitově v Orlové připomínajícího památku

padlých vojáků ze sedmidenní války a dalších obětí sporu o Těšínsko z let 1918–1920.

Mimo výše uvedené přináší aktuální číslo časopisu Těšínsko, jehož obálku zdobí pamětní deska z pomníku 8. pěšího pluku Slezského na Hlavní třídě v Místku, dalších patnáct delších i kratších příspěvků, v nichž se autoři věnují různým tématům z dějin, vlastivědy a přírodovědy Těšínského Slezska. Čtenáře z Frýdku-Místku jistě zaujme článek o historii obnoveného dřevěného kříže v Lipinském lese ve Frýdku či vzpomínky na vloni zemřelé osobnosti – lidovou básničku Olgu Tlučkovou, rodačku z Bruzovic, a dlouholetého místeckého děkana a faráře Josefa Maňáka. Nechybí také anotace a recenze nejnovější literatury o regionu.

Časopis lze objednat na webových stránkách Muzea Těšínska www.muzeumtcz.cz. Je také k dostání ve všech pobočkách Muzea Těšínska. Předplatné časopisu Těšínsko je součástí členství v Klubu Muzea Těšínska. ■

FRÝDECKO~MÍSTECKÝ PATRIOT

| Registrační číslo MK ČR E 22263 | Vydává: Jiří Sachr | Adresa redakce: S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek
| Kontakt: redakce@fmpatriot.cz, 608 832 606, www.fmpatriot.cz | Tisk: EUROPRINT a.s., Pod Kotlářkou 3, Praha
| Grafika: Studio 87, Josef Omelka | Distribuce: Česká distribuční | Nevyžádané příspěvky nevracíme | Za obsah inzerce zodpovídá její zadavatel, nemusí odpovídat názoru redakce | Neoznačené foto pochází z archivu redakce |
Náklad: 26 200 ks | Datum vydání: 7. 9. 2019 | Foto na titulní straně: Jiří Sachr

Inzerce vám rádi zprostředkují

Jiří Sachr
Tel.: 608 832 606
redakce@fmpatriot.cz
inzerce@fmpatriot.cz

Ivana Sachrová
Tel.: 774 997 944

Uzávěrka inzerce do příštího čísla je 23. 9. 2019, vyjde 5. 10. 2019
www.fmpatriot.cz

VEZMĚTE ZDRAVÍ DO SVÝCH RUKOU!

Otevíráme novou skupinu cvičení taoistického tai chi™
vnitřního umění pro zdraví.

- Jemné, velmi účinné cvičení
- Posílíte tělo, uvolníte mysl, ochráníte zdraví
- Cvičení je vhodné pro všechny věkové kategorie

Ukázková hodina zdarma ve středu 25. 9. 2019 v 17:30 hodin
v tělocvičně 4. ZŠ Komenského vedle Lidového domu v Místku.

Dotazy zodpovíme na tel.: 777 576 516
nebo na e-mailu: vop@taoist.cz

INZERCE

MÓDA PROSTĚJOV

KONČÍME 30. 9. ! LIKVIDACE!

Likvidujeme saka od 199,- Kč, kalhoty od 199,- Kč (možnost kombinace), košile od 99,- Kč, kabáty od 999,- Kč, obleky od 499,- Kč (cena po využití kuponu), atd. Likvidaci končíme 30. 9. nebo vyprodáním zásob. A pozor, akce navíc!

KUPON - 500,- Kč na OBLEK

Pokud odevzdáte tento kupon při nákupu jakéhokoliv obleku, odečteme Vám skvělých 500,- Kč. Platnost kuponu do 30. 9. 2019.

www.modaprostejov.cz

KDE: **FRÝDEK-MÍSTEK, Ostravská 1551**
50 m od zastávky MHD Ostravská

Gynekologická ambulance Sagena

Profesionální a citlivý přístup – příjemné prostředí – zkušená lékařka

Péče o ženy všech věkových kategorií včetně dospívajících (od 15 let)

Gynekoložka odpovídá na nejčastější dotazy klientek

Kdy můžu přijít poprvé?

První návštěva gynekologa probíhá po 15. roku. Dívky většinou přicházejí v doprovodu, nejčastěji s matkou, ale není to podmínkou. Vlastnímu vyšetření předchází pohovor. Podrobně probereme závažné nemoci v rodině, dosavadní gynekologickou anamnézu – menses, pravidelnost, poslední krvácení, případné potíže. Následuje vlastní vyšetření, kterého se není třeba zbytečně obávat. Optimální interval vyšetření je jeden rok. Hlavním důvodem je pravidelné sledování, resp. odhalování změn na děložním čípku. Prohlídka je hrazena zdravotní pojišťovnou.

Co antikoncepce?

Možnost předpisu hormonální antikoncepce je od 15 let. Často dívky přicházejí před začátkem pohlavního života. To nám otevírá možnost seznámit je s metodami ochrany před nežádoucím otěhotněním, s prevencí rizikového sexuálního chování, s ochranou proti sexuálně přenosným nemocem.

Nejčastěji preferovanou antikoncepcí u mladých dívek je kombinovaná hormonální antikoncepce. Dívky často ocení i její účinky na zmenšení bolesti při menses a přídatný příznivý efekt na těžší formy

akné. Dívky se seznámí s antikoncepcí v různých aplikačních formách – např. tablety, vaginální kroužky, náplasti. Některé dívky (např. studentky) v poslední době často upřednostňují dlouhodobou formu antikoncepce – nitroděložní tělísko. Účinnost zde není tak závislá na spolehlivosti uživatelské (zapomínání užít tabletu) a není snížena při zvracení, průjemových onemocněních. Důležité jsou i často s antikoncepcí diskutované poruchy srážlivosti krve a riziko trombózy. Ženám s poruchami krevní srážlivosti se snažíme „ušít“ antikoncepci na míru.

Pechujete i o starší ženy, například s inkontinencí?

Samozřejmě – inkontinence neboli nechtěný samovolný únik moči je častým problémem žen. Výskyt stoupá s věkem, ale ani u mladších žen není výjimečný. Tento nepříjemný hygienický problém má velmi negativní vliv na kvalitu života. Stud vede k omezování běžných aktivit – sport, kultura, cestování a v neposlední řadě může činit problémy v partnerských vztazích.

Nejčastěji se v gynekologické ambulanci setkáváme s inkontinencí stresovou. U ní dochází k úniku moči při zvýšení nitrobřišního

tlaku např. při kašli, smíchu, kýchnutí, zvedání těžších břemen. Příčinou jsou poruchy pánevního dna.

Další skupinou jsou pacientky s urgentní inkontinencí, která se vyznačuje náhlým neovladatelným nucením na močení, po kterém následuje únik moči.

Kombinací výše uvedených příznaků je inkontinence smíšená.

Základní diagnostika potíží může proběhnout již v rámci gynekologického vyšetření cílenými dotazy. Následuje vlastní gynekologické vyšetření včetně ultrazvuku – může odhalit případný sestup poševních stěn, dělohy. Kultivační vyšetření moči vyloučí případnou přítomnost bakterií.

Urodynamické vyšetření (probíhá ve spolupráci s urologickou ambulancí) zjišťuje tlaky v močovém měchýři a močové trubici v závislosti na množství tekutiny aplikované do močového měchýře tenkou cívku. Vyšetření končí zhodnocením průtoku močovou trubicí při vymočení do speciální nádoby. Vyšetření není bolestivé, trvá asi 30 minut a provádí se ambulantně.

Léčba inkontinence se liší dle typu a příčiny. Začínáme u režimových opatření, jako je úprava pitného režimu, redukce hmotnosti, posilování pánevního dna, rehabilitace, elektrostimulace pánevního dna, farmakoterapie, u žen v klimakteriu je možná aplikace hormonů.

U neefektivního konzervativního postupu či v případě

závažnějších forem přistupujeme k operační léčbě (týká se hlavně stresového typu). Nejběžnější metodou je miniinvasivní technika – transobturátorová páska TOT. Jindy je nutná rozsáhlejší rekonstrukce pánevního dna.

Nejdůležitějším výsledkem léčby inkontinence je zlepšení kvality života pacientky.

Rozsah péče gynekologické ambulance:

- Preventivní, diagnostická a léčebná gynekologická péče dospívajících (nad 15 let) a dospělých
- Ultrazvuková diagnostika
- Diagnostika patologií děložního čípku (ve spolupráci s akreditovanou cytologickou laboratoří)
- Preventivní očkování proti rakovině děložního čípku – HPV infekci
- Plánované rodičovství, antikoncepce (diagnostika trombofilií mutací u rizikových pacientek)
- Péče o neplodné páry – základní diagnostika, léčba (ve spolupráci s IVF centry)
- Péče v klimakteriu
- Vyšetření prsů ve spolupráci s mammocentry – sonografické vyšetření, mammograf
- Urogynékolgie – poradenství a léčba inkontinence moči ve spolupráci s urologickou ambulancí Sagena (urodynamické vyšetření) a nemocnicí ve Frýdku-Místku

Porodnictví:

- Poradny pro těhotné
- Ultrazvuková diagnostika vrozených vývojových vad plodu
- Určení pohlaví plodu
- Dopplerovské vyšetření průtoků krve u poruch funkce placenty
- 3D i 4D ultrazvukové vyšetření s možností vyhotovení fotografie plodu

kontakty

Sagena s.r.o. Gynekologická ambulance – SAGENA II v budově Komerčního centra Rosa 8. pěšího pluku 2380 Frýdek-Místek

Veškeré dotazy zodpovíme i telefonicky.

Pacienty je možno objednávat na tel.: 55 30 30 800, 739 911 111

Začala fyzická likvidace Dolu Paskov

Těžební společnost OKD od poloviny srpna ve Sviadnově zasypává dvě uzavřené jámy bývalého černouhelného Dolu Paskov. Štěrkem a hlusinou už je zasypána výdušná jáma, hluboká bezmála 600 metrů, druhá vtažná jáma má hloubku přes 900 metrů a její zasypání potrvá tři čtvrtě roku. Zasyp slouží ke stabilizaci, aby v budoucích letech nedošlo k destrukci a jámy neohrožovaly okolí. Obě jámy jsou široké 7,5 metru. Zatímco věž nad výdušnou jámou je národní kulturní památkou, věž nad vtažnou jámou má být zbourána.

Důl ve Sviadnově se budoval od roku 1963. Stal se součástí Závodu Staříč, který byl později přejmenován na Důl Paskov. Kromě Sviadnova měl Důl Paskov šachty i ve Staříči a frýdecko-místecké části Chlebovice a uhlí se v něm přestalo těžit 31. března 2017. Nyní se důl oficiálně jmenuje Útlum-Jih.

Na Frýdecko-Místecku měla těžební lokalita rozlohu 40 km čtverečních. Vytěženo bylo téměř 47 milionů tun černého

Zatímco zakulacená věž nad výdušnou jámou zůstane zachována, věž nad vtažnou jámou má být zbourána

koksovatelného uhlí. Konkrétně ve Sviadnově se těžilo v sedmácti štolách, vysoké byly průměrně 1,1 metru a vytěžilo se tu 6,5 milionu tun uhlí. Několik milionů tun ho nadále zůstává v podzemí.

Sviadnovský důl fungoval skoro třicet let. V posledních letech sloužil pro odvětrávání okolních dolů, ve kterých se ještě těžilo. Oficiálně byl 2. 5. 2014 vypnut hlavní

ventilátor a od té doby byl důl v konzervačním režimu.

OKD už má připraven i harmonogram likvidace ostatních šachet bývalého Dolu Paskov, musí však dostat povolení báňského úřadu k likvidaci důlního díla. Druhým bude důl v Chlebovicích a třetím důl ve Staříči. Výhledově by se mělo jednat o časový horizont do roku 2021. ■

Frýdecký zámek hostí desáté trienále řezbářů

Beskydy, zasahující svým územím do tří sousedních zemí – České republiky, Polska a Slovenska, přesahují významem hranice mezi regiony a zeměmi. Jsou oblastí, kde předlouhá tradice dřevorezby nikdy nebyla přerušena a naopak se nadále úspěšně rozvíjí, jak to dokládá tvorba mnohých současných autorů. Tato tradice je podporována přehlídkovými programy a workshopy. Jedním z nejvýznamnějších je Beskydské trienále řezbářů ve výstavních sálích Muzea Beskyd.

První ročník se uskutečnil v roce 1992 a v letošním roce to bude už desáté jubilejní setkání. Tato mezinárodní přehlídka řezbářských děl si získala věhlas jak u návštěvníků, tak i u odborné veřejnosti. Vernisáž je v pátek 20. září v 17 hodin, výstava potrvá až do 3. listopadu.

V rámci výstavy se od 20. do 22. září uskuteční řezbářský jarmark spojený s plenérem, na kterém se budou řezbáři prezentovat – vyřezávat i prodávat své výrobky. ■

Výstavba skateparku finišuje

Už brzy zprovozněný areál skateparku doplní pumptrack

Už koncem září by mohl přivítat první nadšence kolečkových sportů nový skatepark, který se buduje za železniční tratí vedle škvárového hřiště naproti haly Polárka. Skatepark o velikosti hokejové plochy bude mít streetovou a bazénovou část, která bude částečně zastřešena. Ve streetové části budou instalovány překážky běžné v pouličním prostředí (různé vysoké a dlouhé sjezdy, schody, zábradlí, zídky, lavičky, obrubníky a další prvky), chybět nebude jednoduchá betonová tribuna. Půjde o monolitický betonový skatepark,

vhodný pro skateboards, koloběžky, kola i kolečkové brusle.

Areál by měl být doplněn ještě o pumptrack. Ten měl být původně součástí plánovaného volnočasového areálu v ulici 28. října na sídlišti Riviéra, město se ale nakonec rozhodlo, že soustředí kolečkové sporty do jednoho společného areálu. Povrch pumptrackové dráhy bude asfaltový a příznivci kolečkových sportů by se po něm mohli projet už příští rok v létě. V zamýšleném areálu na Riviéře nakonec vzniknou kurty pro plážový volejbal. ■

Slezskoostrovský hrad už popatnácté přivítá Festival dřeva, vstup je zdarma

Festival dřeva na Slezskoostrovském hradě nabídne v sobotu 14. září program pro celou rodinu. Adrenalinový závod dřevorubců doplní starodávňý jarmark, zvěřinové hody, historická řemesla a vystoupení Roberta Křesťana se skupinou Druhá tráva.

Návštěvníci se mohou těšit na největší profesionální dřevorubecskou show v Moravskoslezském kraji o pohár Lesů České republiky CZECH CUP OSTRAVA 2019 STIHL TIMBERSPORTS. Souboj nejlepších českých závodníků letos ozdobí vicemistr světa Martin

Komárek. V areálu bude připravena prezentace celostátního programu Lesů ČR „Vracíme vodu lesu“, Lesní správa Ostrava připraví pro děti „Cestu do lesa“. Biskupské lesy představí ve své expozici soutěžní a zábavná témata lesní pedagogiky a oboru Hukvaldy. To vše doplní praktické ukázky zahradní a lesní techniky světových značek.

Děti si budou moci užít v areálu Slezskoostrovského hradu a jeho okolí zábavné atrakce, soutěže, dřevěnou a lesní akademii, lesní ateliér. Vstup na Festival dřeva v Ostravě bude letos opět zdarma. ■

Společně zachraňme turistickou chatu Prašivá

Chata Prašivá založená v roce 1921 se v posledních letech stala třetím nejnavštěvovanějším místem v Beskydech. Přestože vnitřní část objektu již prošla rekonstrukcí, byly vybudovány eko toalety a dokončuje se nový vchod do chaty, snaží se současný provozovatel neustále vylepšovat zázemí pro návštěvníky a uvítají finanční pomoc z řad turistů a veřejnosti.

Příspěvek lze darovat SMS ve tvaru DMS PRASIVA 30 nebo 90 na tel. číslo 87 777.

Cena darovací SMS je 30 nebo 90 korun. Pomoci můžete také zasláním jakékoliv částky na transparentní účet 2800983665/2010. Veškeré takto získané prostředky budou využity na obnovu a vybavenost chaty. ■

Je diskutabilní, nakolik příliv nových obyvatel ovlivnil budoucí podobu města ku jeho prospěchu

Dnes pětasedesátiletý Vlastimil Bichler přepsal na poslední chvíli svou přihlášku na vysokou školu a místo na ostravskou VŠB zamířil do Prahy na ČVUT, kde absolvoval studia na fakultě architektury a pozemního stavitelství. Od roku 1958 pracoval v ostravském Stavoprojektu jako projektant, později vedoucí projektant specialista. Po roce 1990 se stal hlavním architektem města Ostravy a v posledních letech působil také v poradním sboru hlavního architekta města Frýdku-Místku. Za celoživotní přínos v architektuře a stavebnictví získal Cenu Jože Plečnika a na úrovni kraje ocenění „Osobnost ve stavebnictví“. Je ženatý, dcera se rovněž profesně věnuje architektuře.

► Jiří Sachr

Narodil jsem se sice v Ostravě, ale celý svůj život, dlouhých osmdesát pět let, bydlím zde ve Frýdku-Místku. Dá se říct, že symbolickým středobodem mého života je frýdecký poutní chrám Panny Marie. Jsem katolík, v tom kostele jsem byl u svatého přijímání, ministroval jsem v něm, scházeli jsme se zde předtím, než jsme s oddílem katolického Skauta vyrazili na naše výpravy do okolí, a taky jsem v něm měl svatbu...

Od narození jsem bydlel téměř ve stínu jeho věží a je tomu tak v přeneseném významu dodnes. Maminka byla zubní laborantkou, otec pracoval jako účetní v Karlově hutí a od Báňské a hutní společnosti dostal byt v tzv. úřednických domech v jeho blízkosti (na dnešní ulici E. Krásnohorské – pozn. autora). Dnes už jsou sice navenek zchátralé, dlouho se o ně nikdo nestaral a některé dnešní zásahy do jejich podoby byly vedeny velmi necitlivě, ale bydlení v nich bylo nádherné a říkalo se, že to byly nejpěknější byty v celém městě. Ovocem byly zahrady a sad s mladými stromy, ten sahál až k parku u baziliky, který byl

místem mých dětských her, ale také místem, kde jsme se jako třináctiletí kluci učili kouřit. Bylo po válce, nebyl tabák, tak jsme si balili cigarety se suchým kaštanovým listím. (úsměv)

Jak vy osobně vnímáte změny, kterými si Frýdek-Místek prošel za posledních více než padesát let?

Co se týče přestavby podoby města a jeho nové zástavby, ta situace nebyla dobrá. Politická i administrativní reprezentace neměla nikdy přistoupit na realizaci průtahu napříč městem. Vždycky se jeho stavbě měla bránit i za cenu toho, že by se dlouhodobě a poměrně složitě jezdilo městem v koridoru sítě původních cest, ale tak to má spousta měst dodnes. Určitě by nastal kritický okamžik a dopravní kolaps by si vynutil obchvat města. Každopádně by to netrvalo pětadvacet let. Celý ten územně historický komplex by zřejmě zůstal zachován. Průtah včetně estakády je tvrdým zásahem do podoby Frýdku-Místku i života v něm. Město již bylo rozděleno řekou a železnici, tímto razantním zásahem došlo k jeho rozčtvrcení. Byla to ale tehdejší strategie státu, protože varianta průtahu byla levnější než

vybudování obchvatu. S výkupy nebyl žádný problém, všechno bylo státní, tudíž za levné peníze, kdežto obchvat na zelené louce znamenal výkupy pozemků od soukromníků, a hlavně zásahy do zemědělské půdy, kde cena za zábor a povinné náhradní rekultivace byla vysoká. Tehdejší politici tak přesvědčili místní reprezentaci, že průtah je pro město daleko výhodnější, že se jeho stavbou vyřeší dopravní situace ve městě. Dnes víme všichni, že to byla změna k horšímu, dopad průtahu na zdejší život je dalekosáhlý, a to nejenom co se týče hluku a emisí. Nyní, když už se vše dalo do pohybu a po dlouhých letech čekání byly práce na obchvatu zahájeny, se snad dočkáme jeho dokončení. Je ale nejvyšší čas zabývat se úvahami o změně podoby průtahu na městskou třídu se všemi jejími atributy.

Kromě průtahu významně ovlivnil podobu města rozvíjející se průmysl a těžba uhlí...

S tím vším souvisela nová výstavba bydlení pro zaměstnance přicházející ze všech koutů republiky, nejdříve na ni doplatil Místek. Věžové domy na křižovatce U Vykopnutého byly takto umístěny záměrně, aby zabloukl pohledu na kostel sv. Jana a Pavla. Projektant, podle jehož návrhu se zástavba realizovala, byl s výsledkem své práce velmi spokojen, byl hrdý na to, jak se mu podařilo urbanisticky v okolní zástavbě zcela potlačit věž kostela.

Také další přestavba na Anenské a Kolaříkové byla realizována velmi necitlivě. V té době existovaly tzv. státní expertízy. Bytový fond, který měl více než tři sta bytů, musel jít k posouzení před státní komisí pro technický a investiční rozvoj a musel splňovat kritéria stanovená státem. Těmi byly vysoká hustota obyvatel a nízké finanční limity na jeden byt. Aby tato kritéria splnila počet bytů na daném území, vedlo to k vysoké průměrné hladině zástavby. Neexistovala žádná integrace ploch, školy a školky měly svoje plochy předepsané, vestavěná vybavenost byla téměř nulová. Nebylo kde šetřit na ploše, aby se na ní daly vystavět nižší bytové domy, které by byly

pro město vhodnější. Nebylo dodrženo měřítko, ve kterém by zůstaly zachovány kostelní dominanty. V rámci celé místecké přestavby se jediné sídliště Riviéra budovalo na zelené louce s minimem objektů, které se musely bourat. Přesto se i tady realizovala přehnaná výšková hladina zástavby se čtrnácti podlažními věžáky.

Zmínili jste, že zastínění místeckého kostela sv. Jana a Pavla věžovými domy bylo v zadání projektu, při pohledu na současnou scenérii města mi přijde, že se týkalo všech kostelů. Šlo o tehdejší obecný trend? I ta bazilika a panelová zástavba v její bezprostřední blízkosti...

Jistěže, kostelní věže byly za socialismu vnímány jako symbol víry a křesťanství, jehož vliv se režim snažil potlačit. A natěsnané panelové domy kolem nedávno rekonstruované křížové cesty u baziliky? Byl jsem na jejím znovuvytváření, biskup Lobkowicz měl zkrácenou mši u římské kaple a vše z bezprostřední blízkosti nemístně komentovali lidé na balkónech svých bytů. Ta ideologická skvrna doby minulé je v některých z nás silně patrná dodnes.

Očekávali jste, že se investoři ve Frýdku vyvarují všech chyb, jejichž dopady už byly v Místku patrné?

Přestavba Frýdku nastoupila později, ale její dopady byly úplně stejné. Oproti Ostravě, která měla svého městského investora, spadl Frýdek-Místek pod kraj a krajskému investorovi na podobě města vůbec nezáleželo. Dalším důvodem také bylo, že zde nestavěl jeden dodavatelský podnik, část území stavěly Pozemní stavby Ostrava, celou oblast pod evangelickým kostelem zase Pozemní stavby Olomouc. Tam to bylo zcela striktní, město nemělo na stanovené technologie žádný vliv. Byla použita takzvaná objektová typizace, což znamenalo, že několik málo se opakujících objektů zastavělo volně proluky bez jakékoliv urbanistické koncepce. Byly zbytečně zbourány kvalitní domy Báňské a hutní společnosti na Jiráskově ulici. Byl jsem v té době členem komise pro výstavbu, protestovali jsme, stejně jako jsme už dříve protestovali proti projektu

Studenti septimý místeckého gymnázia, Vlastimil Bichler zcela vlevo

Foto | Archiv Vlastimila Bichlera

Držitel Ceny Jože Plečnika za celoživotní přínos v architektuře a stavebnictví architekt Vlastimil Bichler

Foto | Jiří Sacher

průtahu, ale nebyli jsme vyslyšeni. Byla to doba, kdy stát přistoupil na monopol stavební výroby, která diktovala použité stavební konstrukce bytových domů i občanské vybavenosti. Ty neumožňovaly kvalitní architektonický vzhled, což při masovém použití vytvářelo neuspokojivé obytné prostředí nových městských částí.

Mnohé by zřejmě vypadalo jinak, kdyby se ve městě podařilo prosadit ateliér Stavoprojektu, který měl sídlit v rohové budově bývalé prodejny Baťa na Zámecném náměstí. Vše už bylo předběžně dohodnuto, byly zajištěny byty a pracovníci, kteří měli předpokladu pro kvalitní projektovou přípravu. Na podobě města by se podíleli místní lidé se vztahem k městu, ve kterém žijí, nikoliv projektanti pracující v ateliérech v Ostravě a Havířově. Politickým zásahem se tato akce neuskutečnila.

Na kterou část frýdecko-místecké zástavby pohlížíte nejvíce kriticky?

Kromě průtahu s estakádou jsou to všechny stavby, které narušují hmotové měřítko enormním způsobem, hlavně v blízkosti historických center. Jsou to ony věžové domy u křížového podchodu, konkurující kostelu sv. Petra a Pavla, poliklinika a budova pošty na Antonínově náměstí, která nemá žádnou architektonickou

hodnotu. Třída 8. pěšího pluku je absolutní nepochopení podoby městského bulváru, jedná se o jedno velké parkoviště. Dále je to celá oblast kolem řeky Ostravice, kde se počítalo s tzv. třetím centrem města a která čeká na další představy o svém využití. Dle mého pohledu by území mělo být ponecháno pro volný čas v kombinaci s rezidenčními byty. Bývalá víceúčelová sportovní hala do tohoto prostoru určitě patřila. Šlo o celkem architektonicky kvalitní dílo zajímavého tvaru. Argumentem pro její likvidaci prý byla její velká kapacita, finanční náročnost na údržbu, ale to všechno se dalo řešit její vnitřní přestavbou. Dalším argumentem byl údajně vysoký rozpočet na její rekonstrukci. Jak vznikl, kdo s ním byl seznámen? Veřejnost? Hala Polárka má poddimenzované rozptýlené plochy orientované k obslužné komunikaci a železniční trati. Je to škoda, patřila k řece a centrum Frýda na okraj města, nikoliv do jeho optického středu. Nepochopitelnou urbanistickou chybou je frýdecký Kaufland, jehož mamutí hmota a nízká architektonická úroveň kazí pohled na historické jádro Frýdku. Samostatnou kapitolou je frýdecké sídliště Slezská. Je příkladem takzvané komplexní bytové výstavby, na kterou státu postupně docházely peníze, což

řešil vysokými počty bytů na daném území a snižováním cenového limitu na jeden průměrný byt. Výsledkem bylo tristní obytné prostředí, špatná užitná a architektonická úroveň bytových domů.

A opačně, najdou se ve městě stavby, na které byste chtěl upozornit, které by neměly uniknout naší pozornosti?

Mezi zdařilé stavby patří namátkou: okresní archiv u místeckého parku, domov důchodců na ulici 28. října, přístavba magistrátu na ulici Politických obětí, přístavba nemocnice, terénní úpravy lokality kolem frýdeckého zámku, úřad práce u řeky, vila manželů Kaspříkových a některé rodinné domy v areálech kolem ulice Zátíší a U Mámy pod frýdeckým lesem. Jedná se o kvalitní stavební díla s přidanou výtvarnou hodnotou.

Celý život jste za prací dojížděl do Ostravy, zanechal jste po sobě architektonickou stopu také u nás ve městě?

Navrhl jsem pyramidální domy, jak je nazývám, v Hasičské ulici pod historickým centrem Frýdku. Vznikly jako odpor proti tomu, že v těchto místech existoval záměr postavit standardní typové panelové domy se všemi jejich architektonickými nedostatky. Nakreslil jsem architektonický pohled na siluetu

směrem od Místku a shora z ulice Hasičské, výkresy jsem doplnil o zastavovací plán a s tím jsem navštívil tehdejšího předsedu MNV Chroboka, kterého jsem se pokoušel přesvědčit, aby se od původního záměru upustilo. Jak mi později prozradil, změnu přes odpor ředitele Pozemních staveb a jeho technologů prosadil tím způsobem, že je postavil před rozhodnutí realizovat domy na Hasičské v mnou navrhované podobě, nebo že jim v opačném případě nepřevezme na konci roku dvě stovky nedokončených bytů, které podniku chyběly do splnění plánu. Jak je patrné, byty byly převzaty. Nebylo to legální, ale tak to tehdy ve stavebnictví zcela běžně fungovalo. Nesplnění plánu by mělo negativní dopad na podnik nejen v jeho hodnocení, ale také by nebyly vyplaceny žádné prémie, a to bylo zcela rozhodující.

Nedávno na těchto domech proběhla revitalizace. Jejich vlastníci k úpravám přistupovali odlišně a mnohdy nevhodně. Jednotná podoba jako celku je narušena, zmizely verzalitové obklady, okna se liší podle dodavatelů, barevnost je různorodá a na průčelích jsou k vidění různé kutilské úpravy, jako jsou stříšky, stínící rolety a podobně. Bohužel v siluete z místecké strany je vše vidět. Magistrát jsem nabízel odbornou pomoc, ale byl jsem odmítnut. Domy jsou dnes v osobním vlastnictví a úřadu to údajně neumožňuje se v těchto věcech angažovat.

Co říci závěrem?

Příliv nových obyvatel měl významný vliv na rozvoj města, to se zvětšilo na magistrátní úroveň. Noví obyvatelé potřebovali někde bydlet a rozvoj automobilismu vyžadoval síť dopravních cest. To byly dvě základní potřeby, které ovlivnily jeho budoucí podobu. Byly uspokojeny s velkou razancí, až bezohledností k urbanistickým a architektonickým hodnotám našeho souměstí i k jeho původnímu obyvatelstvu. Byl ale splněn důležitý politický cíl, zajistit pracovní síly pro okolní šachty a průmysl. Je ovšem diskutabilní, nakolik to bylo v jeho prospěch, vše se mohlo uskutečnit s větší citlivostí a s vhodnější strategií. Bohužel na tom má svůj podíl i tehdejší politická a legislativní reprezentace Frýdku-Místku. Nicméně i při mé kritice některých chyb, které přinesla dřívější doba, zůstávám stále patriotem mého města.

Hudbu si chci nechat jako svého koníčka, rád bych pracoval

Asi se běžně nikdo z nás nesetkává s osmiletým muzikantem hrajícím v kostele na varhany. Jeden takový žije u nás ve městě, je žákem třetí třídy na osmé základní škole v Místku a jmenuje se Štěpán Ponča. Abych se o něm a jeho plánech dověděl něco více a mohl vám ho představit, domluvili jsme si spolu schůzku v kostele Všech svatých, kde pravidelně cvičí.

► Jiří Sachr

Poprvé jsem tě slyšel hrát na varhany při tvém letošním vystoupení v rámci programu Noci kostelů ve farním kostele sv. Jana a Pavla v Místku. Byl to tvůj první veřejný koncert a kdo tě k hudbě a ke hře na varhany přivedl?

Na počátku byla asi moje prababička, která pomáhala s úklidem v krnovském kostele sv. Benedikta a tatínka, jako malé dítě, tam brávala s sebou. Ten jednou vylezl na kůr k varhanám, začal na ně zkoušet hrát a cvičit a zůstal u toho dodnes. Od malička jsem jeho hraní slyšel i já, sledoval jsem techniku hry, a tak jsem s ním začal ve čtyřech letech hrát na klavír a o rok později na varhany. Ty mně úplně učarovaly nejen svým zvukem, ale také svou podobou a tím, jak vlastně fungují. Měchy, turbína s elektromotorem, vzdušnice, píšťaly...

Turbína poháněná elektřinou vhání vzduch do měchu, který je jeho obrovskou zásobárnou, odtud proudí do vzdušnic, a když muzikant zmáčkne některou z kláves, otevře se ventil a nahromaděný vzduch putuje do píšťal, které se rozezní v určeném tónu a rejstříku. Přitom má každá z píšťal svou zvukovou barvu, vysoký nebo hluboký tón.

Co se týká veřejného vystupování, moc toho zatím nebylo, občas hraji v kostele sv. Jana a Pavla v Místku při bohoslužbách, kde je jedním z několika varhaníků právě tatínek. Veřejně jsem sám poprvé hrál loni v kostele ve Sviadnově a ve farním kostele, kde bylo moje vystoupení zařazeno stejně jako letos v rámci programu Noci kostelů. A asi to bylo dobré, protože přišla nabídka možnosti vystupovat i letos. (úsměv)

Během tvého recitálu mne zaujala koordinace rukou a nohou. Ve tvém věku a při tvé výšce je souběžná hra rukou na klávesnici a nohama na pedálech téměř v rovině akrobatického výkonu, jak to zvládáš?

Je to náročné, ale baví mě to. Chvillemi jsem jen zády opřený o lavici a na pedálech ve stoje jakoby tančím. Pro další vystoupení během Noci kostelů příští rok plánujeme s mým pětiletým bratrem Dominikem společnou skladbu. Budeme hrát čtyřručně na dva manuály varhan, já taky zároveň na pedál s tím, že budu i rejstříkovat. Už teď se na toto vystoupení těším a doufám, že se naše hraní bude všem líbit. Škoda, že ten zmatek prstů neuvidí.

Dobrý muzikant nesmí vyjít ze cviku, musí tě rodiče do cvičení nutit?

No, je to celkem často. Tatínek vždycky říká: „Těžko na cvičišti, lehký na bojišti...“ Je na mě docela přísný a je fakt, že jsem už měl nutkání se vším skončit, hlavně v době, kdy jsem se měl začít učit hrát z not, to jsem se vnitřně úplně zablokoval.

Navštěvuješ LŠU, nebo tvou hudební výuku zajišťuje v celém rozsahu otec?

Mám dobrou paměť, a tak často hraju bez předlohy. Jak už jsme spolu mluvili, vůbec mě nebavilo, když mě tatínek začal učit noty. Nakonec to dopadlo tak, že mě rodiče přihlásili do soukromých hodin u varhaníka a regenschoriho Jana Strakoše, který se mi věnuje. Sám tatínkovi vždycky říkám, že Honza je ve výuce ten hodný, ale ty jsi, tatko, ten zlý. (smích) Od září budu já i můj mladší bratr hrát v LŠU Brušperk, kde je můj učitel Honza Strakoš ředitelem.

Co na tvou hru říkají kamarádi a spolužáci? Vědí, že jsi varhaník?

Nikdy jsme se o tom moc nebavili, ale po mém vystoupení ve Sviadnově a v Místku říkali, že se jim moje hra líbila, fandí mi. Taký jsme pro naši třídu zařídili exkurzi do farního kostela i k varhanám. Během školky pak exkurzi na konzervatoř v Ostravě.

Předpokládám, že na klavír hraješ doma, máš ale možnost pravidelně cvičit hru na varhany v některém ze zdejších kostelů? Slyšel jsem, že jsi

Štěpán Ponča se svým tatínkem Viktorom

Foto | Jiří Sachr

měl dokonce příležitost zahrát i na největší varhany v Čechách u Sv. Jakuba v Praze?

Tatínek má zájem, abych si vyzkoušel hru na co nejvíce varhan, a taky vše kolem toho domlouvá. Skladby a improvizace hraji v průběhu bohoslužeb v kostele sv. Jana a Pavla, ale pravidelně cvičím v místeckém kostele Všech svatých na Frýdlantské ulici, kde mohu hrát v kterýkoliv čas a libovolně dlouho, třeba i v noci. Kamkoliv jedeme, společně celá rodina nebo jen sami s tátou, vždycky se snažíme dostat k tamním varhanám, někdy to vyjde, někdy ne. Jde o to nejenom si na ně zahrát, ale také si je osahat, pomazlit se s nimi, každý z těch nástrojů je jiný. Většinou jsme takto neměli problém dostat se k varhanám v okolních státech, třeba v Rakousku, tam byl přístup možný bez omezení, jsou ve srovnání s Českem velmi vstřícní. Jak tvrdí tatínek, varhanářské řemeslo a stavba varhan u nás nezaspaly v době minulé,

jako vedoucí jaderné nebo tepelné elektrárny

Foto | Jiří Sachr

ale až v posledních třiceti letech, a to z důvodu podivných zájmů varhaníků, památkářů a organologů na biskupstvích. Bez legrace říká, že u nás není na co hrát. A ve srovnání s okolními státy to sám vidím.

A co se týká varhan u Sv. Jakuba v Praze, na ty jsem si zahrál díky strýcovi Robertovi,

tatínkovu bratrovi z Krnova. Má varhanářskou dílnu a živí se stavbou nových, ale i opravami, laděním a rekonstrukcemi starších varhan. Často když nějaké opraví, jedeme si na ně v rámci závěrečného vyzkoušení zahrát a zkritizovat jeho práci. (smích) Tak jsem si zahrál před rokem i v Rudolfinu a před nedávnem na

nově zrekonstruované varhany v brněnském kostele sv. Tomáše.

Když už máš možnost srovnávat, kde se ti hrálo nejlépe, máš své oblíbené místo?

Osobní vztah mám k varhanám v kostele sv. Jana a Pavla v Místku, tam jsem jako doma. Jsem na ně nejvíce zvyklý

a myslím, že jsou nejlepší v celém městě, mají nádherný zvuk. Velký zážitek jsem si odnesl ze hry v pražském Rudolfinu a krásný velký nástroj mají také v římskokatolickém kostele v Ludgeřovicích u Ostravy.

Které skladby hraješ nejraději, máš svého oblíbeného autora?

Mými oblíbenci jsou Johan Sebastian Bach a Alexandre Guilmant, rád ale sám improvizuji a už jsem napsal i své vlastní skladby.

V osmi letech je asi zbytečné se vážně bavit o tvé profesní budoucnosti, ale ta otázka se sama nabízí. Dovedeš si představit, že by ses hudbě věnoval profesionálně?

Tak to úplně necítím, chtěl bych mít hudbu jako svého koníčka, který mě bude bavit. Mám ještě spoustu dalších zájmů, ve školní družině taneční kroužek, sborový zpěv, kroužek hravá věda. Mám rád techniku, baví mě matematika a určitě mě bude bavit fyzika, těším se na ni. Svou budoucnost si ale umím živě představit, chtěl bych pracovat jako vedoucí tepelné nebo jaderné elektrárny...

Otázka úplně na závěr, kde a kdy tě budou moci naši čtenáři opět slyšet naživo?

Kromě pravidelného hraní v kostele plánuju vystoupení o Vánocích, a to v průběhu bohoslužeb po Štědrém dnu, v kostele sv. Jana a Pavla v Místku. Potom až společně s bratrem Dominikem během Noci kostelů příští rok. Ale kdo ví, třeba se podaří něco připravit a domluvit i dříve. ■

INZERCE

MYCÍ AREÁL

mycí tunel

- nejlepší myčka v ČR
- mytí textilními mikrovláknny
- neškrábe, šetří lak, obsluha

jednoduchost - kvalita - pohodlí

www.armacarwash.cz
otevřeno denně

ARMA

CAR WASH

**S NAŠÍ PÉČÍ AUTO
NEZESTÁRNE...**

Nové samoobslužné mycí boxy v areálu Arma Car Wash

KAM VYRAZIT FANDIT?

FOTBAL – MSFL, stadion Stovky

7. 9., 16:00 MFK Frýdek-Místek

– 1. FC Slovácko B

21. 9., 15:30 MFK Frýdek-Místek

– ČSK Uherský Brod

5. 10., 15:00 MFK Frýdek-Místek

– SFK Vrchovina

LEDNÍ HOKEJ – CHANCE liga,

hala Polárka

16. 9., 18:00 HC Frýdek-Místek

– AZ Havířov

21. 9., 18:00 HC Frýdek-Místek

– LHK Jestřábi Prostějov

25. 9., 18:00 HC Frýdek-Místek

– SK Kadaň

2. 10., 18:00 HC Frýdek-Místek

– HC Benátky nad Jizerou

HÁZENÁ – STRABAG RAIL extraliga,

hala SŠED (ul. Pionýrů 2069)

8. 9., 18:00 Pepino SKP Frýdek-

-Místek – HCB Karviná

22. 9., 18:00 Pepino SKP Frýdek-

-Místek – HC ROBE Zubří

6. 10., 18:00 Pepino SKP Frýdek-

-Místek – SHC Maloměřice

VOLEJBAL – UNIQA extraliga mužů,

ZŠ Pionýrů 400

5. 10., 19:30 BV Beskydy

– Volejbal Brno

VOLEJBAL – UNIQA extraliga žen,

ZŠ Pionýrů 400

26. 9., 17:00 TJ Sokol Frýdek-Místek

– TJ Sokol Šternberk

3. 10., 17:00 TJ Sokol Frýdek-Místek

– VK Šelmy Brno

5. 10., 17:00 TJ Sokol Frýdek-Místek

– VK Dukla Liberec

Ve Frýdku-Místku se bude hrát i volejbalová extraliga mužů

Nejen díky ženám TJ Sokol, ale také mužům Black Volley Beskydy se ve Frýdku-Místku budou hrát nejvyšší volejbalové soutěže. Zatímco sokolky jsou už několik let tradičním účastníkem extraligy, Beskydští soutěž získali od SGLD Brno, o čemž se už dříve spekulovalo. Svá domácí střetnutí budou hrát stejně jako ženy TJ Sokol v tělocvičně ZŠ na ul. Pionýrů 400. Majitelem Black Volley Beskydy je Vavřinec Pečinka, pod klub spadají ještě Blue Volley Ostrava, Green Volley Beskydy a Red Volley Frýdlant nad Ostravicí. ■

Na Zámecké náměstí letos zavítali účastníci slavné Tour de France

Frýdek-Místek se letos znovu stal součástí prestižního a největšího etapového závodu profesionálních cyklistů u nás Czech Tour. Cyklisté elitních mezinárodních týmů zde zavítali v rámci druhé etapy, která měla start v Olomouci a měřila 186 km. Peloton přijel od

Starého Města přes ulici Slezskou, T. G. Masaryka a Radniční ulici. Cíl byl v podobě atraktivního dojezdu na Zámeckém náměstí, kde jako první dospurtoval Archbold z Nového Zélandu.

Skvělou podívanou letošního v pořadí už 11. ročníku zaručily

týmy, které přijely přímo z Tour de France. Celkovým vítězem se stal největší favorit Jihoafričan Daryl Impey z australské stáje Mitchelton-Scott, druhý skončil jeho týmový kolega Australan Hamilton a třetí český jezdec Kukrle z Elkov-Author. ■

Klasik si extraligu nezahlaví, čeká ho finále první ligy

Baseballisté frýdecko-místeckého Klasiku, kteří vyhráli základní část první ligy, bojovali v nadstavbě o účast v příštím ročníku nejvyšší soutěže. V ní však skončili až na předposledním sedmém místě, a extraligu si tedy nezahlaví. Nyní se soustředí na boje v play-off první ligy, po dvou vítězných zápasech na hřištích nyní už extraligového SaBaTu Praha využili hned první domácí utkání a po vítězství 13:12 vyhráli celou sérii 3:0 na zápasy. Nyní je čeká finále první ligy, v němž bude jejich soupeřem Blesk Jablonec nad Nisou. ■

Hráč domácího Klasiku Kamil Pavelka – v sobotním zápase proti SaBaT Praha nadhazoval

Foto | Pavel Chorobík

Vydařený start do nové sezóny

Hráčský kádř MFK pro letošní sezónu Moravskoslezské fotbalové ligy

Foto | MFK Frýdek-Místek

Valčíři to s postupem do druhé fotbalové ligy myslí vážně. Poté, co jim v posledním jarním kole uplynulé sezóny proklouzl mezi prsty, se s vervou vrhli do nového ročníku Moravskoslezské ligy.

V úvodních pěti kolech ani jednou neprohráli, získali jedenáct bodů a v tabulce jim patří třetí příčka za vedoucím Uničovem a druhým Blanskem. Mohli na tom být ještě lépe, nebýt poslední domácí ztráty s Otrokovicemi,

kdy alespoň remízu 1:1 zachraňoval osm minut před koncem z penalty Adam Varadi.

Vítaným zpestřením byl pro Frýdek-Místek i domácí pohár. Po vítězství v prvním kole 3:2 na hřišti Nového Jičína přijela do Stovek Karviná. Prvoligový soupeř však byl nad síly Valčířů, favorit vcelku v pohodě zvítězil 3:1. Čestný úspěch domácích znamenal po hodině hry za stavu 0:3 Visiř. Utkáni sledovalo téměř 1600 diváků. ■

Extrémní závod vyhrál Bruno Tatarko

Šestnáctiletý Bruno Tatarko z Frýdku-Místku vyhrál letošní ročník extrémního závodu na longboardech Red Bull Feel the Wheel, který se jel na bikrosové dráze v pražských Bohnicích.

Tatarko patří k velkým nadějším českého snowboardcrossu. Je několikanásobným mistrem republiky, vítězem Českého poháru, mistrem Německa a Rakouska. Na světovém šampionátu juniorů ve snowboardcrossu, který se konal v rakouském Reiteralmu, skončil šestnáctý v týmové soutěži. V létě se věnuje longboardu, jezdí na skejtu a wakeboardingu. Vzorem studenta anglického gymnázia v Žilině je olympijská vítězka Eva Samková. Jeho snem je účast na zimních olympijských hrách v roce 2022 v Pekingu. ■

Jak na financování vašich plánů

Přemýšlíte často o tom, co byste doma vylepšili, toužíte po novém telefonu, dovolené, autě. A kde na to vzít? Když už se rozhodnete vaše plány řešit úvěrem, pojďme si projít základní možnosti, jaké dnes trh nabízí.

Nejnižší úroky = hypotéka. Nejčastěji je spojována s pořízením nového bydlení nebo výstavbou. A přesně pro to je taky vhodná. Hypotéku ale můžete využít i na rozsáhlejší rekonstrukce, protože nezatíží váš měsíční rozpočet tolik jako úvěr bez zástavy. Má výrazně nižší úrok a naopak nejdlejší splatnost, takže měsíční splátky jsou nejpříjemnější. Nevýhodou je větší administrativa a poplatky, na druhou stranu díky stále velmi příznivým sazbám hypoték se to vyplatí. Tzv. americká hypotéka na cokoliv je dražší, ale umožní vám levněji vyřešit něco, co s bydlením nemá nic společného, například rozjezd podnikání nebo konsolidaci nevýhodných půjček.

Nejvyšší úroky = kreditní karty, debety, spotřebitelské úvěry na cokoliv. Jejich výhodou je snadná dostupnost, velmi často bez nutnosti prokazovat příjem.

Více za méně

Milí čtenáři Patriotu, pokud patříte mezi ty, kdo rádi čtou mé články a zároveň přemýšlíte, že budete chtít změnit své bydlení k lepšímu, tak myslím, že vás tento článek potěší.

Jistě oceníte dobrou radu, pokud plánujete:

- rekonstrukci,
- koupi nového bydlení,
- chcete refinancovat nebo
- zvažujete pořídit byt jako investici,
- plánujete výstavbu domu.

Není nic jednoduššího než zvednout telefon, vytočit 608 474 247 a sdělit mi, co máte

VEZMĚTE SI HO A VAŠE BYDLENÍ VÁS BUDE MILOVAT

Rychloúvěr na pohodové bydlení
100 000 Kč za 816 Kč měsíčně

Reprezentativní příklad: RPSN níže uvedeného příkladu je 5,67 %.

Výše úvěru na bydlení, s požadovaným zřízením zástavního práva k pohledávce na výplatu vkladu ze stavebního spoření, je 100 000 Kč. Splátnost úvěru je 15 let, pevná roční úroková sazba je 4,99 %. Měsíční splátky: 1.–180. splátka je 816 Kč, 181. splátka je 613 Kč. Splátky ve fázi překlenuvacího úvěru nevedou k okamžitému umořování jistiny. Celková částka splatná spotřebitelem je 147 506 Kč a celková doba trvání smlouvy o spotřebitelském úvěru je 181 měsíců. S úvěrem jsou dále spojené následující úhrady: zaslání ročního výpisu z účtu stavebního spoření i účtu úvěru 25 Kč, vedení účtu stavebního spoření a úvěru ve fázi přiděleného úvěru 25 Kč měsíčně. Pro získání úvěru za nabízených podmínek je nezbytné uzavření smlouvy o stavebním spoření. Na základě této nabídky nevzniká právní nárok na získání úvěru.

Cesta k penězům je tedy velmi rychlá, ale drahá. I tak mají kreditky a debety svou roli při řešení náhlých výdajů, které nesnesou odkladu a pomohou nám překlenuvat období do další výplaty. Je potřeba k nim ale přistupovat obezřetně. Splátky jsou vysoké a je vhodné je co nejdříve splatit nebo konsolidovat výhodnějším úvěrem.

Mezi těmito dvěma póly pak leží úvěry ze stavebního spoření

bez zástavy nemovitosti – jejich úroková sazba je obvykle nižší než u spotřebitelských úvěrů, což je dáno hlavně tím, že jsou účelově omezené na bydlení. Tím jsou pro banku méně rizikové. Je to řešení, které se hodí pro pořízení družstevního bydlení, kde není možná zástava nemovitostí, k financování rekonstrukcí, ale i k pořízení vybavení domácnosti. Splácet je můžete déle než

neúčelové úvěry a úroky si lze odečítat z daní.

TIP: Podívejte se, za jakých podmínek máte sjednané úvěry vy.

Ať už si pro splnění svých snů půjčíte pro kterýkoliv typ úvěru, tím nejdůležitějším je měsíční splátka a dopad na váš rodinný rozpočet.

setkat. Nicméně jsme se přece jen sešli, já jsem mu sdělil, jak funguje náš úvěr, jakou sazbu může získat vzhledem ke svým příjmům a závazkům. A že mu díky naší nabídce v jeho současné bance mohou snížit úrokovou sazbu.

Pro mě je důležité, aby klient dosáhl co nejlepších podmínek.

Rád poradím i vám, jak všechno správně „zprocesovat“ a připravit se na úvěr, který budete řešit během roku.

Nezapomínejte, že se vždy jedná o důležité rozhodnutí, které ovlivní váš finanční rozpočet až na 30 let.

Nyní jsou úrokové sazby na nízké úrovni, tak toho využijte a přijďte se informovat, co můžete získat.

Garance úrokové sazby při hledání nemovitosti

Ještě bych chtěl připomenout, že umíme garantovat sazbu, aniž by měl klient projekt, popř. nemusí mít vybranou ani konkrétní nemovitost. Úvěr klientovi schválíme tzv. dopředu. Navíc zjistíme, zda má v pořádku registry, kolik si může maximálně půjčit, a doví se i měsíční splátku. Pokud klient teprve hledá vhodné bydlení, má na to až 12 měsíců. Jakmile ho najde, bude mít peníze na úhradu kupní ceny už připraveny.

Aleš Kocur

oblastní ředitel
Modrá pyramida
Frýdek-Místek
608 474 247
Ales.Kocur@mpss.cz

DIVADLA

Kino Vlast

25. a 26. 9., 18:30 **Mefisto**

Neromantické drama jedné divadelní kariéry. Uvádí: Těšínské divadlo.

1. 10., 19:00 **Opilí**

Hořkosměšná, ale také láskyplná komedie předního současného ruského dramatika I. Vyrypajeva. Uvádí: Národní divadlo moravskoslezské.

2. 10., 19:00 **Můžem i s mužem**

Čtyři ženy, čtyři archetypy na jedné narozeninové párty. Uvádí: V. I. P. Art Company.

Divadelní klub D.N.A. (ul. Na Příkopě)

12. 9., 19:00 **Čaj s citrónem**

Jednoaktová komedie. Uvádí: Divadelní soubor D.N.A.

12. 9., 20:00 **Patriot strachu**

Dramedie. Uvádí: Divadelní soubor D.N.A.

19. 9., 19:00 **Když se zhasne**

Hořká partnerská komedie. Uvádí: Místecké divadlo PROZATÍM.

Sady B. Smetany

22. 9., 15:00 **Divadelní pohádka pro děti pod širým nebem**

Frýdlant n. O., kulturní centrum

12. 9., 19:00 **Hledám milence, zn: Spěchá!**

Situační černá komedie s velmi překvapivým koncem. Uvádí: Divadlo Artur.

KINA

Kino Vlast

7. 9., 17:00 **Tajný život mazlíčků 2**

7. 9., 19:00

Toy story 4: Příběh hraček

7. 9., 21:00

To Kapitola 2

8. 9., 17:00

Můj deda spadol z Marsu

8. 9., 19:00

Přes prsty

9. 9., 17:00

Angry birds 2

9. 9., 19:00

Florencino knihkupectví

10. 9., 17:00

Přes prsty

10. 9., 19:00

Teleport Zovko a Comic Sans

11. 9., 10:00

Uzly a pomeranče

11. 9., 17:00

Lví král

11. 9., 19:00

Přes prsty

12. 9., 17:00

Nabarvené ptáče

12. 9., 20:00

Panství Downton

13. 9., 9:30

Pohádková zahrádka

13. 9., 17:00

Toy story 4: Příběh hraček

13. 9., 19:00

Nabarvené ptáče

14. 9., 15:00

Velké dobrodružství Čtyřlístku

14. 9., 17:00

Panství Downton

14. 9., 19:15

Tenkrát v Hollywoodu

15. 9., 17:00

Playmobil ve filmu

15. 9., 19:00

To Kapitola 2

16. 9., 17:00

Zlatokopky

16. 9., 19:00

Pavarotti

17. 9., 17:00

Panství Downton

17. 9., 19:00

Takové krásné šaty

18. 9., 10:00

Brankář

18. 9., 17:00

Přes prsty

18. 9., 19:00

Nabarvené ptáče

21. 9., 15:00

Mrňouskové 2: Daleko od domova

23. 9., 19:00

Becassine

24. 9., 19:00

Zatoulaný

25. 9., 10:00

Zraněná srdce

27. 9., 9:30

Esa z pralesa

28. 9., 15:00

Pokémon: Detektiv Pikachu

30. 9., 19:00

Lidožrout vegetarián

Další program na www.kulturafrn.cz

Kino≈Kafé

12. 9., 17:00

Tři blízci neznámí

25. 9., 15:00

Humorista

28. 9., 15:00

Skleněný pokoj

KONCERTY

Hospůdka U Arnošta

12. 9., 19:00

Zpocený Voko, Přátelé Dr. Melouna

21. 9., 19:00

ProPOLICE

25. 9., 19:00

POUTNÍCI

26. 9., 19:00

Folk & Country Jam Session

Farní kostel sv. Jana Křtitele

15. 9., 15:00

Catena musica: Koncert duchovní evropské hudby

Klub Stolárna

19. 9., 18:00

Jazz Q Martina Kratochvíla

Mimořádný jazzový koncert.

Historický sál ZUŠ

25. 9., 19:00

Trio

Účinkují: E. Novotná – klavír, K. Dohnal – klarinet, J. Hanousek – violoncello.

Kino P. Bezruč

26. 9., 19:00

Dan Bárta & Illustratosphere: Zvířeny prach Tour

Střední průmyslová škola, Obchodní akademie a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky
Frýdek-Místek

Škola, kde se žáci i učitelé vzdělávají v zemích Evropské unie

Škola je velmi aktivní při realizaci projektů Erasmus+, jejichž prostřednictvím se žáci i učitelé zdokonalují ve své odbornosti a také v používání cizího jazyka. Ve výuce odborných předmětů používáme metodu CLIL. Naši studenti absolvují odborné praxe v zahraničí a spolu se studenty z Rakouska, Belgie a Norska budou konstruovat a vyrábět Stirlingův motor.

Ve školním roce 2019/20 realizujeme následující projekty:

- **Střední odborná škola hlásící se k myšlenkám „European Dimension“ (2019-1-CZ01-KA101-060690)**
- **Jednota v rozmanitosti (2019-1-CZ01-KA116-06089)**
- **Stirling Group (2019-1-AT01-KA229-051376_3)**

Spolufinancováno
z programu Evropské unie
Erasmus+

Divadelní klub D.N.A. (ul. Na Příkopě)

27. 9., 19:00 **Adam Bartoš**

Písň o životě, o partnerských vztazích nebo třeba o sexu.

Kostel sv. Jakuba

3. 10., 18:00 **Arundo ensemble**

VÝSTAVY

Frýdecký zámek

do 15. 9. **Když dřevěný princ s drakem bojoval**do 22. 9. **M. Klaudyán: První mapa Čech 1518**

Knihovna FM, pobočka Místek

do 27. 9. **Prvorepublikové knihovnictví**

Knihovna FM, ústřední knihovna

do 30. 9. **Regina Kusová: Prstová malba**

Galerie Věž

do 27. 10. **Low Cost 2**

Společný projekt studentek P. Bencové, I. Šafránkové, M. Urbanové a T. Vaňkové.

Národní dům

do 31. 10. **Leda Pešatová: Leda doma aneb návraty do ND**

OSTATNÍ

Přehrada Olešná

7. 9. **100+10 pro ADRU**Charitativní akce, více informací na www.100proadru.cz.

Faunapark, areál v ul. Na Příkopě

7. 9., 14:00 **Natíráme plot kolem Faunaparku**8. 9., 14:00 **Maňáskové divadlo PEPITO F–M,****Maňáskové divadlo EFFATHA N. Jičín**13. 9., 17:00 **Architekti: Rekonstrukce**

Další série populárních přednášek.

28. 9., 15:00 **Pomáháme Faunaparku: brigáda**29. 9., 16:00 **Vzpomínky nejen ze zooparku**

Farní kostel sv. Jana Křtitele

14.–15. 9., 17:00 **Sv. Jan session**

10. ročník festivalu, vystoupí: Hrozen a další kapely.

Knihovna FM, pobočka Místek

17. 9., 17:30 **Křídla – večery nejen o knihách**

Bohumil Hrabal: Hlučná samota – Olga Szymanská.

Knihovna FM, ústřední knihovna

26. 9., 18:00 **LAM TRIO**

Hudební podvečer z cyklu Čaj o šestě (A. Nitra, L. Kokesch, M. Holub)

Národní dům

26. 9., 18:30 **Povídání v Zeleném baru**

L. Magdoň bude besedovat s vedoucí Českého antarktického výzkumného programu, geografem D. Nyvlttem.

Náměstí Svobody

25. 9., 16:00 **Po stopách textilek**

Průvodce návštěvníky seznámí s tradicí textilního průmyslu ve městě a regionu.

Frýdecký zámek

12. 9., 16:30 **Komentovaná prohlídka frýdeckého hřbitova**

Významné osobnosti a rodáci, kteří jsou pohřbeni na tomto hřbitově.

14. 9., 9:00 **Mykologická vycházka – Místecký les**

Nenáročný terén, sraz na zastávce Místek, Pavlíkova točna.

15. 9., 10:00 **Den evropského dědictví**

Expozice a výstavy frýdeckého zámku budou návštěvníkům otevřeny zdarma.

22. 9., 9:00 **Evropský mezinárodní den bez aut**

Celodenní výlet výhradně vlastní silou. Sraz před branou do Faunaparku.

Lidový dům

14. 9., 9:00 **Bazárek dětského oblečení**25. 9., 9:00 **Havajský ples pro osoby se zdravotním postižením**

Frýdlant n. O., kulturní centrum

11. 9., 15:00 **Po stopách frýdlantské litiny a smaltu**

Součástí je návštěva smaltérské dílny i prostor slévárny Beskyd. Nutná rezervace na tel. číslo: 558 676 909.

12. 9., 9:00 **Den sociálních služeb**19. 9., 18:00 **Zakarpatská Ukrajina – Po stopách Nikoly Šuhaje loupežníka**

Frýdlant n. O., Dům zahrádkářů

21.–22. 9. **Podzimní výstava zahrádkářů**

Raškovice, víceúčelová hala

21.–23. 9. **Výstava ovoce, zeleniny a květin**

Ostravice, hotel Freud

16. 9., 18:00 **Jiří Kolbaba – Bhútán**

Cestopisná beseda na téma Bhútán – Země hřímiho draka.

INZERCE

NEJVĚTŠÍ PROFESIONÁLNÍ DŘEVORUBECKÁ A LESNICKÁ AKCE V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI

15. FESTIVAL DŘEVA

SOBOTA 14. 9. 2019 OD 11:30 DO 18:00 HODIN

SLEZSKOOSTRAVSKÝ HRAD OSTRAVA VSTUP ZDARMA / MODERUJE KAMIL BÍLSKÝ

13:15 CZECH CUP OSTRAVA 2019
SOUTĚŽ DŘEVORUBCŮ SVĚTOZNAMÉ SÉRIE STIHL® TIMBERSPORTS®. NEJLEPŠÍ SPORTOVNÍ DŘEVORUBCI ČR A VICEMISTR SVĚTA MARTIN KOMÁREK.

16:30 CEREMONIÁL, VYHLÁŠENÍ VÝSLEDKŮ

11:30 CIMBÁLOVÁ MUZIKA KUBALOVCI

14:00 VÁCLAV FAJFR & ACUSTRIO

16:30 ROBERT KŘEŠTAN & DRUHÁ TRÁVA

DŘEVĚNÁ A LESNÍ AKADEMIE PRO DĚTI
ZVĚRINOVÉ HODY
STARODÁVNÝ JARMARK...

www.festivaldrev.cz

Generální partner: **LESYČR**

Hlavní partneri: **NBK**, **Lenzing**

Partneři: **Hutovna**, **OSTRAVA!!!**, **LESY!!!**, **AVIZO**, **PATRIOT**, **rencar**, **JÍŽNÍ LISTY**, **PRIOR**, **Chlebiš**, **Legál**, **Legál**, **Legál**

213 RBP
zdravotní pojišťovna

Jsme moderní ZP, zakládáme si na kvalitě, dostupnosti a pestré nabídce služeb.

Komunikujeme nepřetržitě na bezplatné asistenční lince 800 213 213.

Jako jediná ZP máme bezbariérový web pro tělesně a zrakově postižené.

www.rbp213.cz

Ověřte si pokrytí
a získejte slevu.

Výlet nepočká

50%
sleva na
čtvrt roku

Stabilní **pevný 5G internet** bez
závazku a datových limitů na
vás počká doma. Nyní s parádní
slevou a praktickým dárkem na
výlet. Akce platí do 31. 10. 2019

800 666 777
www.5Gvevzduchu.cz

Nordic telecom

Překvapivá volnost

POMŮCKA: ADSL, ANOA, EL, LAZ, ORÁLA, UA	KOKAIN HOVOR.	DRAVÝ PTÁK	1. DÍL TAJENKY	ŠPANĚLSKÝ MLUVNICKÝ ČLEN	PASEKA NÁŘEČNÉ		BODAVÝ HMYZ	INICIÁLY HERCE DÍTĚTE	OZNAČENÍ KYSLOSTI ROZTOKU	MPZ UKRAJINY	RODINNÝ DŮM ZKR.	HOVOROVÝ SOULAS	OVÁZÁNÍ	OSAMOCENA	INICIÁLY HERCE TÖPFERA		UPOZOR- NĚNÍ	DRUH
SAMEC KOZY						ZPUPNOST										MOŽNÁ KNIŽNĚ		
ÚSTNÍ HLÁSKA						ČINIT ODHAD TKANINY S DELŠÍM VLASEM										SLOV. PŘED- LOŽKA VE 2. DÍL TAJENKY		
BEZKEMENNÁ DŘEVINA				ZMĚN. PRAC. SCHOPNOST ZDE				Vaši reklamu zde uvidí více než 50 000 našich čtenářů!					DOPoledNE ANGL. ZKR.			HEREC JIŘÍ ??? NĚČTEL		
SPOJIT TEKUTINY					SOLMIZAČNÍ SLABKA HLODAVEC								DOVÉZT NĚKAM					
	DRUH PŘIPOJENÍ K INTER- NETU	NICKY LOKY					JMÉNO SKLADATELE HURNÍKA							KUŇ KNIŽNĚ	NEJMEŠÍ TUR TABORIŠTĚ			
CITOSLOVCE POCHOPENÍ				ORGÁNY SLUCHU ČÍSLOVKA ZÁKLADNÍ									PRŮZOR VE ZDI SPZ PARDUBIC				ČAROVÝ KÓD ZKR.	STAV BEZ SVĚTLA
ZNAČKA DECILITRU			KYT SLOVENSKÁ POLNÍ MIRA				NÁZEV NOSOVKY	ZNAČKA DECITUNY	ZESÍLENÝ ZÁPOR	JÍZDOU PŘEDHONIT OSOBNÍ ZÁJIMENO								
3. DÍL TAJENKY						BEZ OPAKOVÁNÍ							OSLOVENÍ VDANÉ ŽENY					
OPAK EPIKA						PŘÍSTROJ K PŘÍJMU SIGNÁLU							ROUŠKA					

www.ocfryda.cz

Tajenku křížovky se jménem a adresou (bez tohoto údaje nebudete zařazeni do slosování) zašlete na adresu redakce: FM PATRIOT, S. K. Neumannova 1641, 738 01 Frýdek-Místek nebo na e-mail: krizovka@fmpatriot.cz nejpozději do 22. září. Tři výherci obdrží dárkový poukaz v hodnotě 500 Kč k nákupu v OC Frýda. Výherci tajenky z minulého čísla jsou a poukaz v hodnotě 500 Kč k nákupu v OC Frýda získávají: František Jonáš, Ferdinand Novák a Pavel Matějka z Frýdku-Místku. Ceny výhercům doručíme.

INZERCE

Celou řadu chytrých technologií využijete kdykoliv v novém voze ŠKODA KAMIQ

Praktický, chytrý, vyspělý. Navštivte naši prodejnu a využijte jedinečnou příležitost přesvědčit se o kvalitách nejnovějšího modelu ŠKODA KAMIQ.

novykamqi.cz

Váš autorizovaný prodejce vozů ŠKODA:

AUTODRUŽSTVO, Beskydská 704, 738 01 Frýdek – Místek
Tel.: 558 665 227
AUTODRUŽSTVO, Brandlova 5, Ostrava – Centrum
Tel.: 602 188 589, 724 221 776
AUTODRUŽSTVO, Hlučínská 60, Ostrava – Přívoz
Tel.: 724 173 860, 606 634 419
AUTODRUŽSTVO, Frýdecká 12, Český Těšín
Tel.: 730 588 216, 558 746 716
www.ado-autodruzstvo.cz

NOVÁ ŠKODA KAMIQ

Budete si rozumět

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

již od **379 900 Kč**

Kombinovaná spotřeba a emise CO₂
vozů ŠKODA KAMIQ: 4,2-5,1/100 km, 112-116 g/km

SBĚRNÉ DVORY S.r.o.

VYKUPUJEME

- ZA HOTOVÉ PAPIR A AKUMULÁTORY
- PŘEVODEM NA ÚČET ŽELEZO A BAREVNÉ KOVY
- ZPĚTNÝ ODBĚR ELEKTROZAŘÍZENÍ
- VAŠE DOKUMENTY SKARTUJEME
A JEŠTĚ VÁM ZAPLATÍME!

Svazarmovská 88, FM, Bahno	tel.: 558 434 321, 723 188 472
Ostravská 103, Sviadnov	tel.: 558 655 075, 602 510 018 fax.: 558 655 607
J. Matěje 515, Brušperk	tel.: 558 666 441, 606 476 330
Okružní ulice, Frýdlant n. O.	tel.: 603 740 642, 724 314 646

e-mail: sbernedvory@seznam.cz
www.sbernedvory.cz

FMP 142/09

Ušetřete za energii už tuto zimu

Poptejte nová okna za výhodné ceny!

Pořízení oken a dveří nemusí být složité,
spolehněte se na odborníky s tradicí
výroby oken od roku 1995.

Akce platí do 30. 9. 2019

Obchodní kanceláře ve vašem regionu:

Ostrava	ostrava@pramos.cz , 775 591 346
Opava	opava@pramos.cz , 775 591 357
Nový Jičín	novyjicin@pramos.cz , 775 591 361

800 100 111, více na www.pramos.cz

**OPRAVDU
ČESKÁ OKNA**

PRAMOS

FMP 157/01

ON Semiconductor®

PŘIDEJ SE K NÁM!

OTEVŘENÉ POZICE PRO SERVISNÍ PRACOVNÍKY

kariera-onsemi.cz

FMP 156/01